



## راهبردهای پیشنهادی برای ارزیابی مجدد نحوه دستیابی به اهداف برنامه پنجم توسعه صنعت نفت

تولیدی اولویت بیشتری دارند. همچنین طرح‌های نگهداشت توان تولید میادین گازی که نقش مهمی در تأمین سوخت مورد نیاز کشور در زمستان دارند نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

### د) برداشت حداکثری از میادین مشترک

با توجه به برداشت حداکثری کشورهای همسایه از میادین مشترک و افزایش ظرفیت قابل توجهی که می‌توان با توسعه این میادین ایجاد کرد، ضروری است بخش عظیمی از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های کشور صرف توسعه این میادین گردد. در حقیقت ضروری است برای افزایش ظرفیت تولید نفت خام و گاز طبیعی کشور، توسعه میادین مشترک اولویت نخست قرار گیرد. ضمن اینکه توجه به این نکته نیز ضروری است که در بین میادین مشترک نیز برخی از میادین از اهمیت بیشتری برخوردارند.

### ه) حداکثرسازی زنجیره ارزش طرح‌ها و پروژه‌ها

در انتخاب و اولویت‌بندی طرح‌ها و پروژه‌ها، ضمن لحاظ کردن سایر عوامل ضروری است به این مهم نیز که بازده سرمایه‌گذاری در کدام طرح‌ها و پروژه‌ها بیشتر بوده و اجرای آن پروژه‌ها می‌تواند به ایجاد ارزش افزوده بیشتر کشور منجر شود توجه کرد.

بنابراین مهم‌ترین دستاوردهای غربالگری پروژه‌های در دست اجرای شرکت ملی نفت ایران عبارتند از:

- حفظ توان تولید فعلی نفت و گاز کشور
- افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز کشور بویژه از میادین مشترک
- عرضه پایدار، پویسته و مطمئن انرژی جهت مصرف داخلی
- افزایش میزان بهره‌وری سرمایه
- حفظ و ارتقاء موقعیت ایران در بازارهای جهانی نفت و گاز
- امید است با عنایات پروردگار متعال و همچنین درایت و پشتکار مدیران، متخصصان و کارکنان صنعت نفت، کشورمان بتواند از این برهه حساس تاریخی با موفقیت عبور کند.

سردبیر

کشور حفظ می‌شود، اما اجرای آنها باعث افزایش قدرت و ظرفیت تولید نفت و گاز کشور می‌شوند، تبیین و معرفی می‌شوند. در آخر نیز پروژه‌هایی که اجرای آنها به نفع کشور است اما تأثیر کمتری در زنجیره ارزش و توان تولید نفت و گاز کشور دارند و بدون اجرای آنها نیز سازمان می‌تواند به کار خود به طرز قابل قبول ادامه دهد، استخراج شوند.

در همین راستا عناوین زیر به عنوان مهم‌ترین راهبردهای اساسی برای اولویت‌بندی و طبقه‌بندی پروژه‌های در دست اجرای شرکت ملی نفت ایران پیشنهاد می‌گردند:

### الف) تأمین تقاضای داخلی انرژی کشور

تأمین انرژی کشور به‌ویژه در بخش‌های گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. از این رو مجموعه طرح‌هایی که در نهایت برای اجرا مشخص و نهایی می‌شوند باید پتانسیل تأمین انرژی مورد نیاز کشور طی سال‌های آتی را داشته باشند.

### ب) حاکم نمودن دیدگاه فرآیندی و زنجیره‌ای در انتخاب پروژه‌ها

در انتخاب پروژه‌های اولویت‌دار ضروری است ملاحظات مربوط به پروژه‌های پسین و پیشین آنها را در نظر گرفت. به عبارت دیگر ممکن است راه‌اندازی کامل یک پروژه نیازمند اجرای سایر پروژه‌های پیشین باشد یا این پروژه خود پیش‌نیاز پروژه‌های دیگری باشد. از این رو اطلاع از اهمیت و وضعیت زنجیره فرآیندی این پروژه‌ها برای غربالگری آنها بسیار حائز اهمیت است.

### ج) حفظ برنامه‌های نگهداشت توان تولید میادین نفت و گاز

طرح‌های حفظ توان تولید نفت و گاز کشور از مهم‌ترین پروژه‌های شرکت ملی نفت ایران است؛ چراکه بدون اجرای آنها تداوم تولید و تأمین درآمدهای ارزی و انرژی مورد نیاز کشور با مخاطره روبرو خواهد شد. البته باید توجه داشت که ۸۰ درصد تولید کشور از حدود ۲۰ میدان انجام می‌شود که طرح‌های مربوط به نگهداشت توان تولید در این میادین نسبت به سایر میادین

صنعت نفت ایران در حال حاضر یکی از خطیرترین دوران خود را سپری می‌کند. در وضعیت کنونی صنعت نفت کشور، جهت تحقق برنامه‌های میان‌مدت (برنامه پنجم توسعه) نیازمند تلاش مضاعف هستیم. از سوی دیگر تحولات مهم و تأثیرگذاری که طی سالهای گذشته در بازار نفت و گاز رخ داده منجر به ایجاد چشم‌انداز جدیدی در آینده صنعت نفت جهان شده است. این تحولات سبب شده برآوردهای قبلی نسبت به نقش و تأثیر هر یک از بازیگران کلیدی در بازارهای انرژی تغییر کند. بنابراین با تغییر عوامل محیطی و همچنین شرایط داخلی کشور ضروری است اهداف و نحوه دستیابی به آنها مجدداً ارزیابی شوند. این مهم اهمیت مقوله برنامه‌ریزی و ساماندهی امکانات موجود را دوچندان می‌کند. در واقع ضمن اینکه از همه توان کشور در جهت دستیابی به اهداف تعیین شده در برنامه پنجم توسعه استفاده می‌شود، لازم است برنامه‌ریزی جامعی نیز در خصوص اولویت‌بندی و نحوه تخصیص منابع موجود صورت پذیرد.

جهت تحقق اهداف برنامه پنجم توسعه پروژه‌های متعدد و متنوعی تعریف شده که نقش و اهمیت همه آنها لزوماً با یکدیگر برابر نیست. طبیعی است که برخی از این پروژه‌ها در تحقق اهداف سهم بیشتری دارند. به همین دلیل این گونه پروژه‌های مهم نباید به دلیل اختصاص منابع مالی، انسانی، پیمانکاری، کالا و تجهیزات مورد نیاز شبیه به پروژه‌هایی کم‌اهمیت‌تر به تعویق بیافتند. در واقع تبیین اولویت‌های کلیدی در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های در دست اجرا یکی از اقدامات اساسی برنامه‌ریزی صنعت نفت در حال حاضر است.

به این منظور می‌بایست با یک طبقه‌بندی اساسی پروژه‌هایی که از نظر استراتژیک دارای بیشترین اهمیت هستند، شناسایی شوند. بانجام این طبقه‌بندی می‌بایست ابتدا پروژه‌هایی که حفظ و ادامه توان تولید کشور به آنها وابسته است شناسایی شوند. (بقای تولید نفت و گاز کشور منوط به اجرای آنها هستند) سپس پروژه‌هایی که هر چند بدون اجرای آنها توان تولید